

Ime VETRA

PATRIK ROTFUS

*Hronika o kraljoubici:
Dan prvi*

Prevela
Vesna Stojković

■ Laguna ■

Naslov originala

Patrick Rothfuss

THE NAME OF THE WIND

Copyright © Patrick Rothfuss 2007

All rights reserved.

Translation Copyright © 2010 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Mojoj majci,
koja me je naučila da volim knjige i otvorila mi
vrata Narnije, Perna i Srednje zemlje.*

*I mom ocu,
koji me je naučio da, ako nešto želim da uradim,
ne žurim i uradim to kako treba.*

Mapa

The Four Corners of Civilization – Četiri strane civilizacije

Ceald – Sild

Commonwealth – Komonvelt

Ralien – Ralijen

The University – Univerzitet

Hallowfell – Svetovrel

Anilin – Anilin

Imre – Imri

Tarbean – Katranovo

The Reft – Sumor

Yll – Il

The Centhe Sea – more Sente

The Aturan Empire – Ejturansko carstvo

Atur – Ejtur

Modeg – Modeg

The Great Stone Road – Veliki kameni drum

The Eld – Eld

Ademre – Ademre

Cershaen – Keršin

The Free City of Tinue – Slobodni grad Tinjuej

The Small Kingdoms – Mala kraljevstva

Vintas – Vintas

Renere – Renere

Junpui – Džunpui

The Stormwal Mts – Stormvalske planine

PROLOG

Trostruka tišina

PONOVO JE NOĆ. U GOSTIONICI *KRAJPUTAŠ* VLADA TIŠINA, A TA JE tišina bila trostruka.

Najočiglednija je ona mukla, odzvanjajuća tišina onoga što nedostaje. Vetar bi, da ga ima, sada pirio kroz drveće, uz škripu zaklatio gostioničarski znak na kukama i poput jesenjeg lišća pomeo tišinu niz put. Da je u gostionici gužva, pa makar i šačica ljudi, ispunili bi tišinu razgovorom i smehom, klepetom i grajom očekivanom u krčmi u mračne noćne sate. Da ima muzike... ali ne, naravno da muzike nema. Zapravo, ničeg od toga nema, i tako tišina ostade.

U *Krajputašu* su se dva čoveka zgurila u jednom uglu gostionice. Piju sa tihom odlučnošću, izbegavaju ozbiljan razgovor o uznemirujućim vestima. Time i oni dadoše svoj mali sumorni doprinos većoj, mukloj tišini. Poput nekakve primese, kontrapunkta.

Treću tišinu nije lako primetiti. Oslušnete li jedan sat, možda biste je osetili u drvenom podu pod nogama i u grubim, izlomljenim bačvama iza tezge. Nalazi se u težini crnog ognjišta koje čuva vrelinu davno ugašene vatre. Nalazi se u laganoj kretnji bele platnene krpe što prelazi površinom tezge. Nalazi se i u rukama čoveka što stoji tu i glača površinu od mahagonija koja već blista pod svetlom lampe.

Čovekova kosa je prirodno crvena, crvena poput plamena. Oči su mu tamne i daleke, a pokreti spretni i sigurni pokreti čoveka koji mnogo zna.

Krajputaš je njegov, baš kao što je i treća tišina njegova. Tako i priliči jer to je i najveća od tri tišine i obavija ostale. Duboka je i prostrana poput svršetka jeseni. Teška je poput velikog uglačanog rečnog kamena. To je uporan, rezak zvuk čoveka koji čeka da umre.

POGLAVLJE PRVO

Mesto za demone

BIO JE FELING UVEČE I UOBIČAJENO DRUŠTVO OKUPILO SE U gostionici *Krajputaš*, ali petoro gostiju bilo je najviše što je *Krajputaš* poslednjih dana mogao da očekuje, s obzirom na to kakva su vremena.

Stari Kob zauzeo je mesto pripovedača i savetodavca. Ljudi za tezgom pijuckali su piće i slušali. U zadnjoj prostoriji mladi gostioničar sklonio se od pogleda iza vrata, osmehujući se dok je slušao detalje poznate priče.

„Kad se probudi Taborlin Veliki otkri da je zatočen u visokoj kuli. Oduzeli su mu mač i alat: ne beše ni ključa ni novca ni sveće. Ali, vidite, to još nije bilo ono najgore...“ – Kob napravi dramsku pauzu „...jer na zidu su svetiljke gorele plavim plamenom!“

Grejam, Džejk i Šep klimnuše glavom. Tri prijatelja odrasla su zajedno, slušajući Kobove priče i ne obazirući se na njegove savete.

Kob se pažljivije zagleda u novog člana svoje malobrojne publike koji ga je pažljivo slušao i kovačevog šegrta. „Znaš li šta to znači, momče?“, upita ga. Svi su se kovačevom šegrtu obraćali sa „momče“ iako je bio bar za šaku viši od ostalih. A kako to obično u malim gradovima biva, najverovatnije će ostati „momak“ dok mu brada ne izraste ili dok nekom zbog toga ne slomi nos.

Momak polako klimnu glavom. „Čandrijan.“

„Tako je“, s odobravanjem će Kob. „Čandrijan. Svi znaju da je plava vatra jedan od njihovih znakova. E sad, on je...“

„Ali kako su ga našli?“, prekide ga momak. „I zašto ga nisu ubili kada im se ukazala prilika?“

„Ćut' sad, dobićeš sve odgovore do kraja“, reče Džejk. „Pusti ga da ispriča.“

„Ne moraš tako, Džejk“, Grejam će. „Momak je samo radoznao. Samo ti pij svoje piće.“

„Već ga popih“, progundā Džejk. „Treba mi novo, al' gostioničar još dere pacove u sobi pozadi.“ Povisio je ton i muklo lupio praznim peharom po tezgi od mahagonija. „Oj! Ovde ima žednih gostiju!“

Gostioničar se pojavi sa pet činija paprikaša i dve tople, okrugle vekne hleba. Hitro i umešno doneo je još piva za Džejka, Šepa i Koba.

Ljudi su se posvetili večeri i priča je odložena. Stari Kob hitro i proždrljivo smaza činiju paprikaša poput večitog neženje. Ostali su još uvek duvali u svoje činije iz kojih se pušilo kad je on pojeo poslednji zalogaj hleba i vratio se priči.

„Sad je Taborlin morao da pobegne, ali kada se osvrnu, vide da na njegovoj ćeliji nema ni vrata ni prozora. Svuda oko njega bio je samo glatki tvrdi kamen. Bila je to ćelija iz koje niko nikada nije pobegao.“

Ali Taborlin je znao imena stvari i tako je mogao da upravlja njima. On reče kamenu: *'Slomi se!*, i kamen se slomi. Zid se pecepa poput lista hartije i Taborlin kroz njega ugleda nebo i udahnu slatki prolećni vazduh. Prišao je ivici, pogledao dole i bez razmišljanja zakoračio u prazno...“

Mladićeve oči se razrogačiše. „Ma nije valjda!“

Kob ozbiljno klimnu glavom. „I tako je Taborlin pao, ali nije očajavao. Jer on je znao ime vetra i vetar mu se pokorio. Obratio se vetru, a ovaj ga je ljuljuškao i mazio. Spustio ga je na tlo pažljivo kao da je pramičak čičkove vunice i osovio ga na noge nežno poput majčinog poljubca.“

Našavši se na tlu i opipavši bok gde su ga uboli, Taborlin vide da je to jedva ogrebotina. Možda je samo imao sreće.“ Kob se značajno potapša po nosu. „Ili je to možda imalo neke veze sa amajlijom koju je nosio ispod košulje.“

„Kakvom amajlijom?“, znatiželjno upita mladić usta punih paprikaša.

Stari Kob se zaveli na svojoj stolici, zadovoljan što ima priliku da obrazloži. „Nekoliko dana pre toga Taborlin je na putu sreo kotlokrpu. Iako Taborlin nije imao mnogo hrane, podelio je večeru sa starcem.“

„Zaista mudra odluka“, Grejam tiho reče mladiću. „Svi znaju da kotlokrpa dvaput plaća za ljubaznost.“

„Ne ne“, progundā Džejk. „Reci to kako valja: kotlokrpa savetom plaća, uslugu dvaput ti vraća.“

Gostioničar progovori prvi put te noći. „Zapravo si izostavio više od polovine“, reče sa dovatka iza tezge.

*„Kotlokrpa dug svoj uvek plati,
jednom svaku trgovinu naplati.
Za uslugu uvek dvaput vrati,
Za uvredu jednu triput će ti dati.“*

Ljudi za tezgom kao da se iznenadiše kad videše Kouta kako tu stoji. Već mesecima svakog felinga uveče dolaze u *Krajputaš* i Kout se nikada ranije nije ubacio u razgovor. Ali šta se drugo i moglo očekivati? U gradu je tek oko godinu dana. Još uvek je stranac. Kovačev šegrt živi ovde od svoje jedanaeste godine, a još uvek ga zovu „mali iz Reniša“, kao da je Reniš neka strana zemlja a ne grad udaljen manje od četrdeset kilometara.

„To sam jednom čuo“, reče Kout da ispuni tišinu, očigledno posramljen.

Stari Kob klimnu glavom pa se nakašlja i nastavi sa pričom. „E sad, ta amajlila je vredela čitavo vedro zlatnih nobla, ali zbog Taborlinove ljubaznosti kotlokrpa mu je prodade za samo jedan gvozdeni, jedan bakarni i jedan srebrni peni. Bila je tamna poput zimske noći i hladna kao led, ali dok god je nosi oko vrata, Taborlin će biti bezbedan od svake nevolje i zla. Demona i tome sličnog.“

„Dobro bih platio za nešto takvo ovih dana“, mračno reče Šep. Tokom večeri najviše je pio a najmanje pričao. Svi znaju da se nešto loše dogodilo na njegovom imanju na noć prošlog kendlinga, ali pošto su dobri prijatelji, znaju da ga ne treba pritiskati za detalje. Bar ne ovako rano, dok su još trezni.

„Jest, a ko ne bi?“, razborito će Stari Kob dobro potegnivši iz čaše.

„Nisam znao da su Čandrijani demoni“, dečak će. „Čuo sam...“

„Nisu demoni“, odsečno reče Džejk. „To su prva šestorica koja su odbila da slede Tehluov put i on ih je prokleo da lutaju svetom...“

„Da li ti pričaš ovu priču, Džejkobe Vokere?“, oštro upita Kob. „Jer ako je tako, pustiću te da je ti nastaviš.“

Dva čoveka dugo su se gledala. Konačno Džejk skrenu pogled promrmljavši nešto što je moglo biti izvinjenje.

Kob se okrete ka mladiću. „U tome je misterija Čandrijana“, objasnio je. „Odakle dolaze? Gde odlaze kada završe sa svojim krvavim nedelima? Da li su to ljudi koji su prodali svoje duše? Demoni? Duho-vi? Niko ne zna.“ Kob uputi Džejku pogled pun prezira. „Mada svaka budala *tvrdi* da zna...“

Priča je tada prerasla u prepirku o prirodi Čandrijana, znacima koji su obazrivima ukazivali na njihovo prisustvo i o tome da li bi amajlija zaštitila Taborlina od razbojnika, besnih pasa ili pada sa konja. Rasprava je bila u jeku kad se ulazna vrata uz tresak širom otvoriše.

Džejk pogleda ka njima. „I bilo je krajnje vreme da stigneš, Kar-tere. Objasni ovoj proklesoj budali u čemu je razlika između psa i demona. Svi zna...“ Džejk zastade usred rečenice i polete ka vratima. „Božjeg mu tela, šta ti se dogodilo?“

Karter stupi na svetlo lica bledog i okrvavljenog. Uz grudi je sti-skao stari prekrivač za sedlo. Bio je neobičnog, nezgrapnog oblika, kao da je u njega umotana pregršt drva za potpalu.

Njegovi prijatelji skočiše sa stolica i kad ga ugledaše, i hitro mu priđoše. „Dobro sam“, reče i polako se uputi u gostinsku sobu. Pogled mu je nemirno lutao, kao u ćudljivog konja. „Dobro sam. Dobro sam.“

Spustio je umotani prekrivač na najbliži sto i on tresnu o drvo kao da je pun kamenja. Odeća mu je bila prošarana dugim ravnim rezovima. Siva košulja visila mu je u dronjcima osim tamo gde mu se, obojena tamnom, sumornom crvenom bojom, prilepila uz telo.

Grejam pokuša da ga smesti u stolicu. „Majko božja! Sedi, Kartere. Šta ti se dogodilo? Sedi.“

Karter tvrdoglavo odmahnu glavom. „Rekoh ti, dobro sam. Nisam mnogo povređen.“

„Koliko ih je bilo?“, upita Grejam.

„Jedan“, reče Karter. „Ali nije ono što mislite...“

„Prokletstvo. Rekoh ti ja, Kartere“, Stari Kob besno i zabrinuto prasnju, kako to samo rođaci i bliski prijatelji mogu. „Već mesecima ti govorim. Ne smeš da izlaziš sam. Pa čak ni samo do Bedna. Nije bezbedno.“ Džejk spusti ruku na starčevo rame da ga umiri.

„Samo ti sedi“, reče Grejam još uvek pokušavajući da smesti Kar-tera u stolicu. „Daj da ti skinemo tu košulju i sredimo te malo.“

Karter odmahnu glavom. „Dobro sam. Malo me je poseklo, ali krv je uglavnom Nelina. Skočilo je na nju. Ubilo ju je oko tri kilometara od grada, pored Starog kamenog mosta.“

Nastade tajac. Kovačev šegrt saosećajno spusti ruku na Karterovo rame. „Do vraga! Baš baksuz. A bila je krotka kao jagnje. Nikad se nije grizla niti ritala kada si je dovodio na potkivanje. Najbolji konj u gradu. Do vraga! Baš mi je...“ Zaćuta. „Do vraga! Ne znam šta bih ti rekao.“ Bepomoćno pogleda oko sebe.

Kob se konačno otrže od Džejka. „Rekoh ti ja“, ponovio je, zapre-tivši prstom Karteru. „U poslednje vreme ima onih koji bi te ubili zbog dva-tri penija, a kamoli zbog konja i kola. Šta ćeš sad? Vući ćeš ih sam?“

Na tren zavlada neugodna tišina. Džejk i Kob su zurili jedan u drugog, a ostali kao da nisu znali šta bi rekli ni kako bi utešili prijatelja.

Gostioničar se obazrivo kretao u tišini. S punim rukama spretno zaobiđe Šepa i poče da ređa neke predmete na susedni sto: lavor vrele vode, makaze, čisto platno, nekoliko staklenih boca, iglu i konac.

„Da me je poslušao, do ovoga ne bi ni došlo“, promrmlja Stari Kob. Džejk pokuša da ga umiri, ali ga Kob odgurnu u stranu. „Samo govorim istinu. Prava šteta za Neli, ali bolje je za njega da sada posluša ili će poginuti. S takvim ljudima neće ti se dvaput posrećiti.“

Karter stisnu usne u tanku crtu. On ispruži ruku i podiže kraj krvavog pokrivača. Ono u njemu, ma šta to bilo, prevrnu se i zakači za platno. Karter cimnu jače, te se začu štopot kao da je na sto izručena torba puna rečnog kamenja.

Bio je to pauk veličine kolskog točka, crn poput škrljca.

Kovačev šegrt odskoči, udari o sto prevrnuvši ga i umalo da i sam pade. Kob zinu. Grejam, Šep i Džejk iznenađeno uzviknuše i odma-koše se pokrivši rukama lice. Karter napravi korak unazad gotovo nalik trzaju. Prostoriju, poput hladnog znoja, preplavi tišina.

Gostioničar se namršti. „Nemoguće da su već stigli ovoliko na zapad“, tiho reče.

Da ne bi tišine, niko ga verovatno ne bi ni čuo. Ali čuše ga. Skrenuše pogled s onoga što je ležalo na stolu i zablenuše se nemo u crvenokosog čoveka.

Džejk prvi prozbori: „Ti znaš šta je ovo?“

Gostioničarev pogled odluta. „Skrel“, rastrojeno reče. „Mislio sam da planine...“

„Skrel?“, prekide ga Džejk. „Pocrnelog ti tela božijeg, Koute! Ti si već viđao ove stvorove?“

„Molim?“ Crvenokosi gostioničar naglo podiže pogled kao da se tek sad setio gde je. „O! Ne. Ne, naravno da nisam.“ Videvši da je jedino on nadohvat ruke od crnog stvora, pažljivo se odmače. „Samo sam nešto načuo.“ Zurili su u njega. „Sećate se trgovca koji je prošao pre oko dve desetice?“

Svi klimnuše glavom. „Đubre je pokušalo da mi za četvrt kilograma soli naplati deset penija“, prisećao se Kob požalivši se možda po stoti put.

„Kamo sreće da sam kupio malo“, promrmlja Džejk. Grejam bez reči potvrdi klimanjem glave.

„Prljavi šim!“, profrkta Kob našavši nekakvu utehu u poznatim rečima. „Mogao bih da platim dva penija kad je oskudica, ali deset je pljačka!“

„Nije ako ima još ovakvih na putu“, mračno reče Šep.

Sve oči se ponovo uprše u stvora na stolu.

„Reče mi da je čuo za njih tamo oko Melkoma“, brzo dodade Kout posmatrajući lica okupljenih dok su proučavali stvora na stolu. „Mislio sam da samo želi da podigne cenu svoje robe.“

„Šta je još rekao?“, upita Karter.

Gostioničar se na tren zamisli, a onda sleže ramenima. „Nisam uhvatio celu priču. Ostao je u gradu samo nekoliko sati.“

„Ne volim paukove“, reče kovačev šegrt. Ostao je s druge strane stola oko četiri metra dalje. „Pokrij to.“

„Nije to pauk“, reče Džejk. „Nema oči.“

„Nema ni usta“, primeti Karter. „Kako se hrani?“

„Čime se hrani?“, mračno upita Šep.

Gostioničar je i dalje radoznalo posmatrao stvora. Nagnuo se bliže i pružio ruku. Svi se još odmakoshe od stola.

„Pazi“, reče Karter. „Stopala su mu oštra poput noževa.“

„Pre će biti poput žileta“, reče Kout. Dugim prstima pređe preko skrelovog crnog, bezobličnog tela. „Glatko je i tvrdo poput grnčarije.“

„Ne petljaj se s njim“, reče kovačev šegrt.

Gostioničar pažljivo dohvati jednu dugačku, glatku nogu i uz pomoć obe ruke pokuša da je prelomi poput grančice. „Nije kao grnčarija“, ispravio se. Naslonio ju je o ivicu stola i oslonio se celom težinom na nju. Prelomila se uz oštro *kvrc*. „Više je nalik kamenu.“ On pogleda u Kartera. „Odakle mu ovolike naprsline?“ Pokaza na tanke pukotine kojima je bila prekrivena glatka površina tela.

„Neli je pala preko njega“, reče Karter. „Iskočilo je iz drveta i počelo da gmiže po njoj sekući je nogama. Kretalo se užasno brzo. Nisam znao ni šta se dešava.“ Karter se konačno na Grejamovo navaljivanje spusti u stolicu. „Zapetljala se u am i pala na stvora polomivši mu nekoliko nogu. Onda je pojurilo mene, popelo se i počelo da gmiže po meni.“ Karter prekrsti ruke preko krvavih grudi stresavši se. „Uspeo sam da ga skinem i zgazim što sam jače mogao. Onda se opet popelo na mene...“ Zaćutao je prebledevši.

Gostioničar klimnu glavom nastavivši da pipka stvora. „Nema krvi. Ni organa. Unutra je samo sivo.“ Gurnuo ga je prstom. „Poput pečurke.“

„Tehlua ti, ostavi ga“, preklinjao je kovačev šegrt. „Paukovi se ponekad zgrče nakon što ih ubiješ.“

„Šta to pričate“, prezrivo će Kob. „Nema paukova velikih kao svinje. Znae vi šta je ovo.“ Pogleda oko sebe i uhvati pogled svakog od okupljenih. „To je demon.“

Pogledaše u izlomljenog stvora. „Ma hajde“, reče Džejk usprotivivši se više po navici. „Nije to kao...“ Neodređeno je odmahnuo rukom. „Ne može tek...“

Svi su znali šta je hteo da kaže. Naravno da na svetu postoje demoni, ali oni su poput Tehluovih anđela. Poput heroja i kraljeva. Mesto im je u pričama. Mesto im je *negde tamo*. Taborlin Veliki prizvao je vatru i munju i uništio demone. Tehlu ih je izlomio rukama i poslao ih uz urlike u bezimeno ništavilo. Nemoguće je da tvoj prijatelj iz

detinjstva zgazi i ubije jednog demona na putu za Bedn-Brit. To je budalaština.

Kout prođe rukom kroz riđu kosu i prekide tišinu. „Postoji samo jedan način da budemo sigurni“, reče mašivši se za džep. „Gvožđe ili vatra.“ Izvuče nabreklu kožnu kesu.

„I božije ime“, napomenu Grejam. „Demoni se plaše tri stvari: hladnog gvožđa, čiste vatre i svetog imena božijeg.“

Gostioničareve usne stisnuše se u tanku crtu, što ne beše baš pravo mrštenje. „Naravno“, reče ispraznivši kesu na sto i prebirući po gomili novčića: teških srebrnih talenata i tankih srebrnih bitova, bakarnih džotova, slomljenih polupenija i gvozdenih drebova. „Ima li neko šim?“

„Ma upotebi dreb“, reče Džejk. „To je pravo gvožđe.“

„Ne treba mi pravo gvožđe“, reče gostioničar. „Dreb sadrži suviše ugljenika. Gotovo da je čelik.“

„U pravu je“, reče kovačev šegrt. „Samo što se ne radi o ugljeniku. Za pravljenje čelika koristi se koks. Koks i kreč.“

Gostioničar s mnogo poštovanja klimnu glavom mladiću. „Ti to najbolje znaš, mladi majstore. To ti je i posao.“ Njegovi dugi prsti konačno u gomili novčića pronađoše jedan šim. On ga podiže. „Evo ga.“

„Kako će delovati?“, upita Džejk.

„Gvožđe ubija demone“, nesigurnim glasom reče Kob, „ali ovaj je već mrtav. Možda ne deluje nikako.“

„Postoji samo jedan način da to saznamo.“ Gostioničar pogleda svakog od prisutnih u oči, kao da ih odmerava. Zatim se odlučno vrati do stola, a oni se odmakoše još dalje.

Kout pritisnu gvozdenu šim o crno telo stvora i začu se kratko, oštro pucanje, kao pucketanje borove cepanice u vatri. Svi se trgoše a onda odahnuše kad se crni stvor ne pomeri. Kob i ostali razmeniše slabašne osmehe poput dečaka prestrašenih pričom o duhovima. Osmesi im splasnuše kad sobu ispuni sladak, jedak miris trulog cveća i spaljene kose.

Gostioničar spusti šim na sto uz oštro *cak*. „E pa“, reče brišući ruke o kecelju. „Mislim da je i to rešeno. Šta ćemo sad?“

* * *

Nekoliko sati kasnije gostioničar je stajao na vratima *Krajputaša* pusti-vši da mu se oči odmore u mraku. Svetlost lampe s prozora gostionice padala je preko zemljanog puta i vrata kovačnice preko puta. To nije bio prostran put ni mnogo prometan. Činilo se da, poput nekih puteva, ne vodi nikuda. Gostioničar duboko udahnu jesenji vazduh nespokojno se osvrnuvši kao da iščekuje da se nešto dogodi.

Sebe zove Kout. To ime je pažljivo odabrao kad je došao u ovo mesto. Novo ime uzeo je uglavnom iz uobičajenih razloga, ali i iz nekoliko neuobičajenih, a jedan od glavnih je to što su za njega imena važna.

Podigavši pogled, ugleda hiljade zvezda kako sijaju u tamnoj baršunastoj noći bez meseca. Sve ih zna, njihove priče i imena. Poznaje ih toliko dobro koliko i sopstvene šake.

Kout spusti pogled i nesvesno uzdahnu i vrati se unutra. Zaključa vrata i navuče kapke na široke prozore gostionice kao da se želi izmaći od zvezda i svih njihovih raznolikih imena. Pažljivo je čistio pod zalazeći u svaki ćošak. Strpljivo ali delotvorno oprao je stolove i tezgu. Nakon sat vremena čišćenja, voda u njegovoj kofi još uvek je bila toliko čista da u njoj dama može oprati ruke.

Naposletku pomeri stolicu iza tezge i počeo da glanca ogroman niz boca ušuškanih između dve bačve. Taj posao nije obavljao ni blizu tako odlučno i umešno kao ostale, i uskoro postade jasno da je glancanje samo izgovor da nešto dodirne i drži u rukama. Čak je i pevušio, mada toga nije bio svestan, a da jeste, prestao bi.

Dok je okretao boce u svojim dugim skladnim šakama, poznati pokreti ukloniše mu sa lica nekoliko bora od umora, pa se podmladio kao da nema ni tridesetu. Ni blizu tridesete. Mlad je za gostioničara. Mlad za čoveka sa toliko preostalih bora od umora na licu.

Kout dođe do vrha stepeništa i otvori vrata. Soba mu je bila jednostavna, gotovo isposnička. U središtu sobe kamin od crnog kamena; tu behu i dve stolice i mali radni sto. Jedini drugi komad nameštaja beše uzani krevet, a iza njega veliki tamni kovčeg. Zidovi su bili neukrašeni, a pod nepokriven.

U hodniku se začuše koraci i jedan mladić uđe u sobu noseći činiju koja se pušila i iz koje se širio miris paprike. Tamnokos je

i privlačan, hitrog osmeha i lukavog pogleda. „Danima nisi ostao ovoliko kasno“, reče pruživši mu činiju. „Mora da je večeras bilo dobrih priča, Reši.“

Reši beše još jedno od gostioničarevih imena, takoreći nadimak. Kad ga je čuo, iskrivio je krajičak usana u osmejak i spustio se u duboku fotelju pred kaminom. „I šta si danas naučio, Baste?“

„Danas sam, učitelju, naučio zašto veliki ljubavnici imaju bolji vid od velikih učenjaka.“

„A zašto to, Baste?“, upita Kout s tračkom podsmeha u glasu.

Zatvorivši vrata, Bast se vrati i sede u drugu stolicu okrenuvši se ka svom učitelju i vatri. Kretao se neobično graciozno i skladno kao da samo što ne zapleše. „E pa, Reši, sve dobre knjige nalaze se u zatvorenom, gde je osvetljenje slabo. Ali ljupke devojke obično su napolju na suncu i zato ih je mnogo lakše proučavati bez opasnosti da ćeš oštetiti vid.“

Kout klimnu glavom. „Ali veoma bistar učenik mogao bi da pone-se knjigu napolje i tako se obrazuje bez straha da će pogoršati svoje dragoceno čulo vida.“

„I ja sam se toga setio, Reši. Pošto sam ja, naravno, veoma bistar učenik.“

„Naravno.“

„Ali kad nađoh mesto za učenje na suncu, naiđe jedna prelepa devojka i ne dade mi da se tome i posvetim“, završi Bast zamahnuvši rukama.

Kout uzdahnu. „Da li grešim ako pretpostavim da danas nisi uspeo da pročitaš ništa iz *Selum Tinturuma*?“

Bast se napravi postidean.

Gledajući u vatru, Kout pokuša da napravi ozbiljno lice, bez uspeha. „Ah, Baste, nadam se da je bila dražesna poput toplog vetra u hladu. Kao dobar učitelj, ne bi to trebalo da kažem, ali drago mi je. Nije mi sad do dugih predavanja.“ Na tren zavlada tišina. „Kartera je danas napao skreling.“

Bezbrizni osmeh poput rasprsle maske spade s Bastovog lica i ono ostade užasuto i bledo. „Skreli?“, upita. Pridigao se kao da će izleteti iz sobe, a onda se posramljeno namršti i prisili sebe da ponovo sedne. „Kako znaš? Ko je našao njegovo telo?“

„Još je živ, Baste. Doneo ga je ovamo. Bio je samo jedan.“

„Nikada se ne radi samo o jednom skrelingu“, bez uvijanja će Bast. „Znaš to.“

„Znam“, reče Kout. „Činjenica je da je bio samo jedan.“

„I on ga je ubio?“, upita Bast. „Nemoguće da je to bio skreling. Možda...“

„Baste, to je bio jedan od skrela. Video sam ga.“ Kout ga ozbiljno pogleda. „Jednostavno je imao sreće. I pored toga gadno je povređen. Četrdeset osam šavova. Potrošio sam skoro sav konac.“ Kout podiže činiju paprikaša. „Ako neko pita, reci im da mi je deda bio čuvar karavana i da me je naučio da očistim i zašijem ranu. Bili su suviše sablažnjeni da bi me o tome ispitivali večeras, ali bi sutra neki mogli da se zapitaju. Ne treba mi to.“ Dunuo je u činiju podigavši oblak pare oko svog lica.

„Šta si uradio s telom?“

„Ja nisam uradio ništa“, odsečno reče Kout. „Ja sam samo gostioničar. Ja se u takve stvari ne razumem.“

„Ne možeš ih pustiti da se sami bakću ovim, Reši.“

Kout uzdahnu. „Odneli su ga svešteniku. Uradio je sve kako treba, ali iz sasvim pogrešnih razloga.“

Bast zausti, ali Kout nastavi pre nego što ovaj išta stiže da kaže. „Da, pobrinuo sam se da dugo i dobro izgori pre nego što su ga sahranili. I da, pobrinuo sam se da niko ne sačuva neki njegov delić za uspomenu.“ Namrštio se skupivši obrve. „Nisam budala, znaš.“

S primetnim olakšanjem Bast se ponovo zavalio u stolicu. „Znam da nisi, Reši. Ali verujem da polovina njih ne bi bez pomoći umela ni niz vetar da piša.“ Na tren se zamisli. „Ne shvatam zašto je bio samo jedan.“

„Možda su izginuli prelazeći planine“, reče Kout. „Svi osim tog jednog.“

„Moguće“, preko volje složi se Bast.

„Možda je kriva ona oluja od pre nekoliko dana“, primeti Kout. „Pravi preturač kola, kako smo govorili mi iz družine. Onoliki vetar i kiša možda su izdvojili jednog iz čopora.“

„Više mi se sviđa tvoja prva zamisao, Reši“, s nelagodnom reče Bast. „Tri-četiri skrela prošla bi kroz ovaj grad kao... kao...“

„Kao vreli nož kroz puter?“

„Pre će biti kao nekoliko vrelih noževa kroz nekoliko seljana“, suvo reče Bast. „Ovi ljudi ne mogu da se odbrane. Kladim se da u celom gradu nema ni šest mačeva. Mada od mača nema mnogo vajde protiv skrela.“

Neko vreme vladala je teška tišina. Bast se potom uzvrpolji. „Ima li vesti?“

Kout odmahnu glavom. „Nisu stigli da se bave vestima večeras. Karter ih je prekinuo dok su još pričali priče. I to je nešto, valjda. Vratice se sutra uveče. Imaću čime da se pozabavim.“

Kout bezvoljno gurnu kašiku u paprikaš. „Trebalo je da otkupim skrela od Kartera“, razmišljao je. „Koristio bi mu novac za novog konja. Sa svih strana ljudi bi dolazili da ga vide. Za promenu, imali bismo i malo posla.“

Bast ga nemo i užasnuto pogleda.

Kout mahnu rukom u kojoj je držao kašiku da ga umiri. „Šalim se, Baste.“ Slabašno se osmehnu. „Ipak, bilo bi lepo.“

„Ne, Reši, to nikako *ne bi* bilo lepo“, naglasi Bast. „Sa svih strana ljudi bi dolazili da ga vide. Za promenu, imali bismo i malo posla.“, ponovio je s podsmehom. „Nije nego.“

„Prijao bi mi *posao*“, objasni Kout. „Prijalo bi mi da sam uposlen.“ Ponovo munu kašiku u paprikaš. „Bilo šta bi mi prijalo.“

Sedeli su čitavu večnost. Kout je namršteno zurio u činiju paprikaša u rukama, a pogled mu je odlutao nekuda daleko. „Mora da ti je ovde grozno, Baste“, konačno reče. „Mora da umireš od dosade.“

Bast sleže ramenima. „Ima u gradu nekoliko mladih supruga. Šačica ćerki.“ Nacerio se poput deteta. „Trudim se da sam sebi nađem zabavu.“

„Dobro je, Baste.“ Nastade duža pauza. Kout još jednom zagrabí kašikom, sažvaka, proguta. „Mislili su da je ono demon, znaš.“

Bast sleže ramenima. „Mogao bi i da bude, Reši. Za njih je verovatno najbolje da tako misle.“

„Znam. Ja sam ih i ohrabrio u tome. Ali znaš šta to znači.“ On uhvati Bastov pogled. „Kovač će imati pune ruke posla u narednih nekoliko dana.“

Bastovo lice preblede. „Oh!“

Kout klimnu glavom. „Neću ti zameriti ako želiš da odeš, Baste. Ima i boljih mesta od ovog.“

Bast je bio zgranut. „Ne bih mogao otići, Reši.“ Zatvorio je i otvorio usta nekoliko puta ostavši bez reči. „Ko bi me drugi podučavao?“

Kout se naceri i na tren se na njegovom licu vide koliko je zapravo mlad. Iza umornih bora i spokojnog gostioničarskog lica nije izgledao stariji od svog tamnokosog sagovornika. „Stvarno, ko bi?“ Kašikom pokaza na vrata. „Idi onda i čitaj ili gnjavi nečiju ćerku. Siguran sam da imaš pametnija posla nego da me gledaš dok jedem.“

„Zapravo...“

„Gubi se, demone!“, reče Kout punih usta prešavši na temski jezik s jakim akcentom. „*Tehus antausa eha!*“

Bast iznenada prsnu u smeh napravivši bezobrazan pokret rukom.

Kout proguta i progovori drugim jezikom: „*Aroi te dena-lejan!*“

„Ma hajde sad“, prekori ga Bast, a njegovog osmeha nestade. „Sad si me uvredio.“

„Tako mi praha i kamena, odričem te se!“ Kout umoči prste u pehar kraj sebe i nehajno prsnu kapljice ka Bastu. „Čarolijo, nestani!“

„Jabukovačom?“ Bast je bio i razdragan i kao ljut brišući kapljicu tečnosti sa košulje. „Bolje bi ti bilo da ne ostane fleka.“

Kout uze još jedan zalogaj paprikaša. „Idi potopi je. Ako ne bude pomoći, predlažem da upotrebiš brojne formule rastvora navedene u *Selum Tinturumu*. Poglavlje trinaesto, ako se ne varam.“

„Dobro.“ Bast ustade i ode do vrata krećući se na svoj neobičan graciozan način. „Zovi me ako ti nešto zatreba.“ Zatvorio je vrata za sobom.

Kout je jeo polako pokupivši preostali paprikaš komadom hleba. Dok je jeo, gledao je kroz prozor ili bar pokušavao, jer se pod svetlošću lampe tama sa druge strane odražavala u njemu kao u ogledalu.

Pogledom je nemirno prelazio po sobi. Kamin beše od istog crnog kamena kao i onaj u prizemlju. Postavljen je u središte sobe, prava mala graditeljska majstorija, na koju je Kout prilično ponosan. Krevet je mali, tek nešto bolji od poljskog kreveta, a kada bi ga dotakli, otkrili bi da madraca gotovo da nema.

Iskusan posmatrač primetiće da mu pogled nešto izbegava. Kao što na zvaničnoj večeri izbegavate da sretete pogled bivšeg ljubavnika ili starog neprijatelja koji kasno noću sedi na drugom kraju prepune krčme.

Kout pokuša da se opusti, ali bez uspeha. Uzvrte se, uzdahnu, pomeri se u stolici, a oči mu preko volje odlutaše do kovčega u dnu kreveta.

Beše načinjen od roa, retkog teškog drveta, tamnog poput uglja i glatkog poput ugljačanog stakla. Cene ga proizvođači parfema i alhemičari, a komad veličine palca može zlata vredeti. Posedovati kovčeg od roa više je nego rasipno.

Kovčeg je bio tripud zapečaćen. Na njemu behu jedna gvozdena, jedna bakarna brava i jedna koja se nije videla. Večeras drvo ispuni sobu skoro neprimetnim mirisom limuna i hlađenog gvožđa.

Kout spusti pogled na kovčeg, ali ga ne skloni istog trena. Nije lukavo skrenuo u stranu kao da se pretvara da kovčega uopšte nema. Ali dok ga je posmatrao, na licu mu se ponovo pojaviše sve one bore koje sitna svakodnevna zadovoljstva ukloniše. Uteha koju su mu pružile flaša i knjige u trenu beše izbrisana. Ostali su samo praznina i bol u njegovim očima. Na licu mu se na trenutak sukobiše žestoka čežnja i žaljenje.

A onda ih nestade i zameni ih umorno lice gostioničara, čoveka koji je sebe zvao Kout. Ponovo nesvesno uzdahnu i ustade.

Proteklo je dosta vremena dok nije prošao kraj kovčega i otišao u krevet. A kad je legao, dugo mu je trebalo da zaspi.

Kao što je Kout i pretpostavio, sutradan uveče ljudi se vratiše u *Krajputaš* na večeru i piće. Bilo je nekoliko malodušnih pokušaja da se ispričeva priča, ali i oni brzo zamreše. Niko zapravo nije bio raspoložen za to.

I tako je noć tek bila počela kad razgovor skrenu na važnija pitanja. Ponavljali su glasine koje su stigle u grad, većinom uznemirujuće. Kralj pokajnik ima teškoća sa pobunjenicima u Resaveku. To ih malo zabrinu, ali samo onako uopšteno. Resavek je bio daleko, čak bi ga i Kob, koji je najviše proputovao od njih, teško našao na karti.

Razgovarali su o ratu onako kako su ga oni videli. Kob predskaza trostruki namet kada stigne vreme žetve. Niko se ne pobuni iako se niko živ nije sećao godine kada su tripud cedili.

Džejk pretpostavi da će žetva biti dovoljno dobra te trostruki namet neće uništiti najveći broj porodica. Osim Bentlijevih, kojima je

i ovako teško. I Orisonovih, čije ovce i dalje nestaju. I Ludog Martina, koji je ove godine posejao samo ječam. Svaki iole pametan zemljoradnik zasejao je pasulj. To beše jedina dobra strana sveg ovog ratovanja – vojnici su jeli pasulj i cene će biti visoke.

Posle još nekoliko pića iznete su ozbiljnije brige. Putevi vrve od odbeglih vojnika i drugih prevrtljivaca, pa su i najkraća putovanja opasna. Putevi su oduvek opasni baš kao što je zima oduvek hladna. Požališ se, preduzmeš razumne mere predostrožnosti i nastaviš sa svojim životom.

Ali ovo je drugačije. U poslednja dva meseca na putevima je postalo toliko loše da su ljudi prestali da se žale. Poslednji karavan imao je dvojica kola i četiri stražara. Trgovac je za četvrt kilograma soli tražio deset penija, petnaest za grumen šećera. Nije imao bibera, cimeta ni čokolade. Imao je jednu vrećicu kafe, ali je za nju tražio dva srebrna talenta. Ljudi su se prvo nasmejali njegovim cenama. A onda, kad on ostade nepokolebljiv, ljudi počеше da ga pljuju i psuju.

To je bilo pre dve desetice: dvadeset dva dana. Otad više nije bilo ozbiljnih trgovaca iako je bilo vreme za trgovinu. I mada im je svima na pameti bio trostruki namet, ljudi su virili u svoje kese i žalili što nisu nešto kupili za slučaj da sneg porani.

Niko ne spomenu prethodnu noć ni stvora koga su spalili pre nego što su ga pokopali. Ostali su, naravno, pričali. Gradom su kolale glasine. Karterova rana doprinela je da se priče shvate delimično ozbiljno, ali ne više od toga. Reč „demon“ izgovarana je, ali samo uz osmehe delom sakrivene rukama.

Samo su šestorica prijatelja videli stvora pre nego što je spaljen. Jedan od njih je ranjen, a ostali su bili pijani. I sveštenik ga je video, ali dužnost mu je da vidi demone. Demoni su dobri za njegov posao.

Izgleda da ga je video i gostioničar. Ali on nije odavde. On ne može da shvati ono što je očigledno svima rođenim i odgajanim u ovom gradiću: ovde se pričaju priče, ali one se dešavaju negde drugde. Ovo nije mesto za demone.

Osim toga, okolnosti su ionako loše bez dodatnih nevolja. Kob i ostali znaju da nema svrhe o tome pričati. Pokušaju li da ljude ubede, samo će sebe izvrnuti ruglu, poput Ludog Martina, koji već godina-ma pokušava da u svojoj kući iskopa bunar.

Ipak, svaki od njih doneo je po komad hladno kovanog gvožđa iz kovačnice, koliko je ko mogao da ponese, i niko ne spomenu ono što mu je na pameti. Umesto toga, žalili su se da je na putevima loše i da postaje sve gore. Pričali su o trgovcima i odbeglim vojnicima, nametima i nedovoljno soli da se prezimi. Prisetili su se da pre tri godine nikom ni na pamet ne bi palo da noću zaključa vrata a kamoli da ih zamandali.

Razgovor se tada okrenu nagore i mada niko ne reče ono što mu je bilo na pameti, veče se okonča pomalo sumorno. Kao i većina večeri tih dana, s obzirom na to kakva su bila vremena.

POGLAVLJE DRUGO

Predivan dan

BIO JE TO JEDAN OD ONIH SAVRŠENIH JESENJIH DANA, TAKO ČESTIH **B**u pričama a tako retkih u stvarnom svetu. Vreme je bilo toplo i suvo, idealno za sazrevanje žitnih i kukuruznih polja. S obe strane puta drveće je menjalo boju. Visoke topole postale su žute poput putera dok je žbunoviti sumak što se nadvijao nad put obojen vatrenocrvenom. Samo još stari hrastovi kao da nerado ostavljaju leto i njihovo lišće još uvek je ujednačene mešavine zlatne i zelene boje.

Sve u svemu, bolji dan ne bi se mogao poželeći sve i da vas pet-šest bivših vojnika s lovačkim lukovima liši svega što posedujete.

„Nije vam ona baš neki konj, ser“, reče Hroničar. „Za dlaku bolja od konja za vuču, a kad pada kiša, ona...“

Čovek ga preseče oštrim pogledom. „Slušaj, prijatelju, kraljevska vojska dobro plaća za bilo šta sa četiri noge i bar jednim okom. Da si sasvim lud i jašeš na drvenom konjiću, opet bih ti ga uzeo.“

Vođa im je imao zapovedničko držanje. Hroničar pretpostavi da je donedavno bio niži oficir. „Samo sjaši“, ozbiljno reče. „Da završimo s ovim, pa možeš da nastaviš svojim putem.“

Hroničar sjaha sa konja. I ranije su ga pljačkali, pa je znao da raspravljanjem neće ništa postići. Ovi momci znaju svoj posao. Nisu trošili snagu na razmetanje i prazne pretnje. Jedan od njih pregleda konja proveravajući kopita, zube i am. Druga dvojica mu s vojničkom

delotvornošću pregledaše bisage poređavši na zemlju svu njegovu imovinu. Dva čebeta, ogrtač s kapuljačom, tanku kožnu torbu i njegovu tešku, dobro snabdevenu putnu vreću.

„To je sve, komandante“, reče jedan od njih. „Izuzev još oko deset kilograma zobi.“

Komandant kleknu i otvori tanku kožnu torbu zavirivši u nju.

„Unutra su samo hartije i pera“, reče Hroničar.

Komandant se osvrnu i pogleda ga preko ramena. „Ti si onda pisar?“

Hroničar klimnu glavom. „Od toga se izdržavam, ser. A vama nije od neke vaje.“

Čovek pregleda torbu, shvati da je zaista tako i odloži je. Zatim na Hroničarev rašireni ogrtač istrese putnu vreću i nehajno pročeprka po njenoj sadržini.

Uzeo je veći deo Hroničareve soli i par pertli za čizme. Onda na Hroničarevo ogromno zaprepašćenje uze košulju koju je Hroničar kupio u Linvudu, od kvalitetnog platna obojenog u tamnu kraljevskoplavu boju, i suviše lepu da bi se u njoj putovalo. Hroničar još nije stigao ni da je obuče. On ispusti uzdah.

Komandant ostavi sve ostalo na ogrtaču i ustade. Ostali na smenu probraše ponešto među Hroničarevim stvarima.

Komandant progovori: „Ti imaš samo jedno čebe, zar ne, Džen-se?“ Jedan od ljudi klimnu glavom. „Uzmi onda jedno njegovo, trebaće ti još jedno čebe dok ne prođe zima.“

„Ogrtač mu je bolje očuvan od mog, ser.“

„Uzmi ga, ali mu ostavi svoj. Isto važi i za tebe, Vitkinse. Ostavi svoju staru kutiju za trud ako uzimaš njegovu.“

„Izgubio sam svoju, ser“, reče Vitkins. „Inače bih je ostavio.“

Čitav događaj protekao je iznenađujuće uljudno. Hroničaru su uzeli sve igle ostavivši mu samo jednu, oba para čarapa, smotuljak suvog voća, veknu hleba, pola boce alkohola i nekoliko kocaka od slo-novače. Ostavili su mu preostalu odeću, suvo meso i napola pojedenu veknu bajatog ražanog hleba. Tanka kožna torba ostala je netaknuta.

Dok su ljudi prepakivali njegovu putnu vreću, komandant se okrete Hroničaru: „Daj da vidimo kesu.“

Hroničar mu je predade.

„I prsten.“

„U njemu jedva da ima nešto srebra“, promrmlja Hroničar skidajući ga sa prsta.

„Šta ti je to oko vrata?“

Hroničar otkopča košulju otkrivajući potamneli metalni prsten na kožnoj vrpci. „Obično gvožđe, ser.“

Komandant priđe i prstima protrlja prsten pa ga pusti da opet padne na Hroničareve grudi. „Zadrži ga onda. Neću da ti se mešam u veru“, reče i isprazni kesu u jednu ruku zadovoljno uzdahnivši od iznenađenja dok je prstima prebira po novčićima. „Pisanje se plaća bolje nego što sam mislio“, reče brojeći svojim ljudima njihov udeo.

„Da ne biste možda mogli da mi ostavite koji peni?“, upita Hroničar. „Tek toliko da platim nekoliko obroka?“

Ona šestorica se okretoše i pogledaše u Hroničara kao da ne veruju u ono što čuju.

Komandant se nasmeja. „Božjeg mu tela, ti baš imaš petlje, zar ne?“, upita, a u glasu mu se i protiv volje oseti poštovanje.

„Delujete mi kao razuman tip“, reče Hroničar slegnuvši ramenima. „A čovek da jede mora.“

Njihov vođa se prvi put osmehnu. „S tim se mogu složiti.“ Izvuče dva penija i razmahavši se njima spusti ih ponovo u Hroničarevu kesu. „Evo ti onda dva zato što imaš petlju.“ On dobaci Hroničaru kesu i ubaci prelepu kraljevskoplavu košulju u svoje bisage.

„Hvala vam, ser“, reče Hroničar. „Možda bi trebalo da znate da je u onoj boci koju je jedan od vaših ljudi uzeo drveni alkohol koji koristim za čišćenje svojih pera. Neće valjati ako ga popije.“

Komandant se osmehnu i klimnu glavom. „Vidite šta se dešava kad prema ljudima dobro postupate?“, reče svojim ljudima uzjahujući na konja. „Bilo mi je zadovoljstvo, gospodine pisaru. Ako sad krenete, još možete da pre mraka stignete do Opatovog Gaza.“

Kad se zvuk njihovih kopita izgubio u daljini, Hroničar prepakova svoju putnu vreću proverivši da li je sve dobro smestio. Zatim skide jednu čizmu, pocepa postavu i izvadi čvrsto uvezan smotuljak novčića, pa odvezavši pantalone izvadi još jedan smotuljak ispod nekoliko slojeva odeće i prebaci deo tog novca u kesu.

Sušтина je u tome da odgovarajuću svotu držite u kesi. Ako stavite premalo, oni će se razočarati i tražiti još. Stavite previše, i oni će se toliko uzбудiti da bi se mogli polakomiti.

Tu je i treći smotuljak novčića ispečen u bajatoj vekni hleba za koji bi se zainteresovali samo najbeznadežniji razbojnici. Njega zasad nije dirao, kao ni ceo srebrni talenat koji je sakrio u bočici mastila. Tokom godina počeo je na ovo poslednje da gleda kao na nekakvu amajliju. Njega niko nikada nije pronašao.

Mora priznati da je ovo verovatno najuljudnija pljačka koju je ikad doživeo. Bili su uglašeni, delotvorni i ne baš previše razumni. Teško mu pade gubitak konja i sedla, ali može da kupi drugog konja u Opatovom Gazu i da mu ostane novca za udoban život dok ne završi sa ovom ludošću i ne sretne se sa Skarpijem u Treji.

Osetivši da hitno mora da obavi nuždu, Hroničar se probi kroz krvavocrveni ruj kraj puta. Otkopčavajući pantalone, primeti iznenadno kretanje u šipražju dok se neka tamna prilika probijala kroz obližnje žbunje.

Hroničar ustuknu prestrašeno vrisnuvši dok ne shvati da je to samo vrana koja mlateći krilima uzleće. Zakikotavši se sopstvenoj gluposti, on poravna odeću i pođe nazad ka putu kroz ruj sklanjajući nevidljive niti paučine koje su ga golicale po licu.

Prebacivši putnu vreću i torbu preko ramena, Hroničar se oseti neobično bezbrižno. Najgore je prošlo, a i nije bilo toliko loše. Kroz drveće se probi povetarac zavrtevši lišće topole poput zlatnih novčića po ugaženom zemljanom putu. Bio je predivan dan.

POGLAVLJE TREĆE

Drvo i reč

KOUT JE DOKONO PRELISTAVAO KNJIGU TRUDEĆI SE DA NE OBRAĆA pažnju na tišinu u praznoj gostionici kad se vrata otvoriše i Grejam unatraške uđe unutra.

„Baš sam ga završio.“ Grejam se s preteranom pažnjom probi kroz lavirint stolova. „Hteo sam sinoć da ga donesem, al' pomislih 'da ga premažem još jednom uljem, utrljam i ostavim da se osuši. I nije mi žao. Gospoda mi i gospe, lepši ove ruke nisu napravile.“

Gostioničaru se obrve malo nabraše. A onda se ozari ugledavši ravni smotuljak u čovekovim rukama. „Aaaah!“, uskliknu Kout umorno se osmehnuvši. „Izvini, Grejame. Porošlo je toliko vremena. Umalo zaboravih.“

Grejam ga pomalo čudno pogleda. „Četiri meseca nije mnogo vremena za drvo dopremljeno čak iz Arjena, s obzirom na ovako loše puteve.“

„Četiri meseca“, ponovi Kout. Vide da ga Grejam posmatra i požuri da doda: „To može da bude i čitav životni vek ako nešto čekaš.“ Pokuša da mu uputi osmeh pun ohrabrenja, ali ovaj ispade nekako bolešljiv.

Zapravo je i sam Kout delovao nekako bolešljivo. Ne baš nezdravo, ali šuplje. Bledunjavo. Poput biljke presađene na pogrešno tlo kojoj nedostaje nešto nužno za opstanak pa je počela da vene.